

Manuel Cavaleiro Brandão

[List Prezydenta Rady Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy CCBE]

Palestra 51/5-6(581-582), 354-355

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

łują się dziś środowiska polityczne deklarujące przywiązanie do zasad patriotyzmu, w tym również autorzy projektu ustawy.

Naczelna Rada Adwokacka uważa za swój obowiązek przedstawić publicznie stanowisko w powyższej sprawie, bowiem omawiane projekty są szkodliwe i godzą w podstawy demokratycznego państwa prawnego.

Naczelna Rada Adwokacka otrzymała do wiadomości list Prezydenta Rady Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy CCBE z siedzibą w Brukseli w sprawie ograniczania uprawnień samorządów prawniczych w Polsce.

List adresowany jest do Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro. Autor listu wyraził zgodę na jego opublikowanie.

Bruksela, 26 kwietnia 2006

*Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej
Al. Ujazdowskie 11
00-567 Warszawa*

Szanowny Panie Ministrze,

Zwracam się do Pana w imieniu Rady Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE), międzynarodowej organizacji reprezentującej ponad 700 tys. prawników europejskich adwokatur i stowarzyszeń prawniczych państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Naszych członków reprezentujemy wobec instytucji europejskich, jak również pełnimy rolę doradcą przy Radzie Europy.

Śledząc wydarzenia na przestrzeni ostatnich miesięcy, CCBE niniejszym wyraża niepokój wywołany podjętą przez Pański rząd inicjatywą dalszego ograniczania samorządów prawniczych w wykonywaniu ich konstytucyjnego zadania, jakim jest sprawowanie nadzoru nad należyтым wykonywaniem zawodu przez adwokatów i radców prawnych, w tym prawa do sprawowania sądownictwa dyscyplinarnego. Rozumiem, że według wersji z 7 marca 2006 r. projekt ustawy o odpowiedzialności dyscyplinarnej zmierza do wyłączenia dyscypliny spod kompetencji korporacji prawniczych.

Jedną z podstawowych wartości zawodów prawniczych jest niezależność, równie niezbędna dla wymiaru sprawiedliwości jak niezawisłość sędziów. Utrata tej niezależności zagraża jednemu z filarów wymiaru sprawiedliwości i poszanowania prawa. W całej Europie fundamentalnym zadaniem samorządów jest określenie zasad etyki zawodowej i nadzór nad należyтым wykonywaniem zawodu.

Celem systemu dyscyplinarnego, któremu podlegają prawnicy, jest strzeżenie

– w interesie publicznym – podstawowych wartości zawodu. Właściwe stosowanie zasad wynikających z podstawowych wartości zawodu wymaga znajomości tych reguł. Dlatego też we wszystkich Państwach Członkowskich członkowie korporacji prawniczych odgrywają zasadniczą rolę w ich stosowaniu.

Naszym zdaniem, inaczej niż ma to miejsce w projekcie ustawy Pańskiego rządu, postępowanie dyscyplinarne przeciwko prawnikom nie powinno być zadaniem prokuratora jako przedstawiciela państwowej władzy wykonawczej, albowiem stoi on na straży przestrzegania prawa karnego. Nie ma natomiast podstaw, aby prokurator ścigał za nie przestrzeganie zasad etycznych będących zbiorem norm ustalonych przez samorząd.

Uważamy również, że w obecnym projekcie została naruszona zasada równości wobec członków poszczególnych zawodów prawniczych, albowiem postępowanie dyscyplinarne wobec sędziów będzie prowadzone przez sędziów sądów powszechnych, znających specyfikę wykonywania tego zawodu, podczas gdy członkowie wolnych profesji poddani zostaną ocenie – zarówno na etapie wniesienia sprawy jak i jej rozstrzygnięcia – osób niebędących członkami ich korporacji.

Obecnie w żadnym z państw Unii Europejskiej orzekanie w sprawach dyscyplinarnych w pierwszej instancji nie jest wyłączone spod kompetencji samorządu zawodowego. Jedynie w niektórych państwach dopiero w instancjach odwoławczych skład organu orzekającego jest bardziej zróżnicowany (kontrola sądu bądź kontrola organów mieszanych składających się z sędziów i prawników).

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 marca 2006 w sprawie zawodów prawniczych i interesu ogólnego w funkcjonowaniu systemów prawnych podkreśla, iż samorządy zawodowe prawników odgrywają zasadniczą rolę w utrzymaniu wysokich standardów zawodowych i etyki zawodowej, chroniąc swych członków przed niesłusznymi restrykcjami oraz naruszeniem prawa.

Ponadto chciałbym zwrócić uwagę na dane raportu Rady Europy zatytułowanego Europejskie Systemy Prawne 2002 z kwietnia 2005, z których wynika, iż obecny system postępowania dyscyplinarnego w Polsce jest efektywny oraz nie odbiega od norm europejskich.

W związku z powyższym zwracam się do Pana uprzejmie z apelem o ponowne rozpatrzenie projektowanej ustawy i przygotowanie, z udziałem organów samorządu zawodowego, zmian w istniejących przepisach zmierzających do poprawienia skuteczności postępowania dyscyplinarnego w ramach samorządów radcowskiego i adwokackiego, z wykorzystaniem kompetencji Ministra Sprawiedliwości do sprawowania nadzoru nad postępowaniem dyscyplinarnym.

Jeśli CCBE mogłaby w jakikolwiek sposób służyć pomocą w tych sprawach, proszę o kontakt. Jeśli uzna Pan, że zachodzi potrzeba osobistego omówienia niektórych kwestii, chętnie spotkam się z Panem w Warszawie.

Z poważaniem,
Manuel Cavaleiro Brandão
Prezydent CCBE